

2017-09-13
Tjänsteskrivelse

Ärende 13

Kontor
Miljökontoret

Handläggare
Helena Götherfors Westman
08-5230 1928
helena.gotherfors@sodertalje.se

Miljönämnden

Regionala programmet för efterbehandling av förorenade områden – begäran om redovisning

Dnr 2017-2203

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen har i uppdrag att ta fram regionala program för efterbehandling av förorenade områden i samråd med länets kommuner. Inför årets uppdatering av programmet begär Länsstyrelsen att miljönämnden ska redovisa aktuella uppgifter som underlag för programmet. I redovisningen ingår Handlingsplan om förorenade områden 2017, statusuppdatering av förorenade områden i riskklass 1 och årets öppnade ärenden inom förorenad mark.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-09-13

Begäran från Länsstyrelsen daterad 2017-08-24

Öppnade ärenden, förorenad mark 2017

Handlingsplan förorenade områden 2017

Statusredovisning prioriterade objekt, riskklass 1(digitalt)

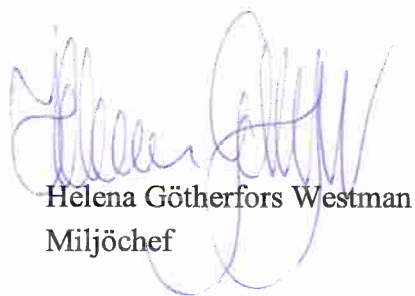
Ärendet

Länsstyrelsen har i uppdrag att ta fram regionala program för efterbehandling av förorenade områden i samråd med länets kommuner. Inför årets uppdatering av programmet begär Länsstyrelsen att miljönämnden ska redovisa aktuella uppgifter som underlag för programmet. I redovisningen ingår Handlingsplan om förorenade områden

2017, Statusuppdatering av förorenade områden i riskklass 1 och årets öppnade ärenden inom förorenad mark.

Miljökontorets förslag till beslut:

Miljönämnden godtar kontorets redovisning av uppgifter om efterbehandling av förorenade områden. Uppgifterna skickas vidare till Länsstyrelsen.

Helena Götherfors Westman
Miljöchef

Beslutet expedieras till: Akten

fororenade.omraden.stockholm@lansstyrelsen.se (beslut inkl redovisade handlingar)

Enheten för miljöanalys och miljöplanering
Erik Blomqvist
010 223 12 54

Miljö-och hälsoskyddsnämnder
i Stockholms län

Regionala programmet för efterbehandling av förorenade områden

Länsstyrelsen ska lämna in en uppdaterad version av det regionala programmet och ansökan om bidrag avseende efterbehandling av förorenade områden till Naturvårdsverket den 31 oktober 2017. Länsstyrelsen behöver därför **senast den 22 september 2017** få in följande:

- Statusuppdatering och kommentarer för respektive objekt i kommunen på prioriteringslistan och eventuella förslag på tillkommande nya objekt och andra synpunkter på prioriteringslistan.
- Beskrivning av kommunens arbete och strategi för arbetet med förorenade områden och redovisning av aktuell handlingsplan. Redovisning av vad som genomförts under året och vad som planeras framöver.
- Eventuell ansökan om bidragsmedel för utredningar och undersökningar. Ansökan ska bifogas med en ansvarsbedömning för objektet.
- Önskemål av tillsynsvägledningsaktiviteter
- Övriga synpunkter på det regionala programmet för efterbehandling

Bakgrund

Länsstyrelserna har i uppdrag att ta fram regionala program för arbetet med efterbehandling av förorenade områden. Programmet tas fram i samråd med länets kommuner och beskriver bland annat läget i länet, vilka insatser som görs och hur arbetet planeras framöver. Programmet tas fram för en treårsperiod men vissa uppgifter revideras varje år. Länsstyrelsen ska till Naturvårdsverket senast den 31 oktober 2017 i samband med uppdatering av det regionala programmet lämna in ansökan om bidrag för Länsstyrelsen arbete med förorenade områden och för utredningar av prioriterade objekt. Länsstyrelsen regionala program för 2015-2017 finns på Länsstyrelsen webbplats www.lansstyrelsen.se/stockholm/fororenade-omraden.

Datum
2017-08-24

Prioriteringslista

Det regionala programmets prioriteringslista ska uppdateras varje år. Länsstyrelsen behöver därför få uppdatering av uppgifter för respektive objekt, synpunkter på rangordning av de tio högst prioriterade objekten, förslag på nya objekt och eventuella andra synpunkter.

Ansökan om bidrag

Regeringen har anslagit särskilda medel för efterbehandling av förorenade områden och kommuner kan söka bidrag för utredningar och undersökningar hos Länsstyrelsen i samband med uppdatering av det regionala programmet. Bidrag får endast användas där det inte finns någon ansvarig och en ansvarsbedömning/-utredning ska bifogas ansökan. Prioriterade objekt är i dagsläget framförallt objekt i riskklass 1. I Förordning (SFS 2004:100) om statsbidrag till åtgärder för utredning och avhjälpande av förorenade områden finns regler om bidrag för efterbehandling.

Hur bidragsprojekt ska genomföras och hanteras framgår av Naturvårdsverkets kvalitetsmanual och andra vägledningar som finns på Naturvårdsverkets webbplats <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Mark/Forenadede-omraden/>

EBH-stödet

Uppgifter om förorenade områden samlas i en databas (EBH-stödet). Uppgifterna i databasen utgör underlag för arbetet med efterbehandling av förorenade områden men är också ett viktigt underlag vid fysisk planering. Databasen kommer framöver även bli tillgänglig för kommunerna.

För att hålla databasen aktuell är det viktigt att uppgifter om förorenade områden fortlöpande skickas till Länsstyrelsen. Handlingar i anmälningsärenden enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska enligt 26 § sändas till Länsstyrelsen, men vi tar även gärna del av andra uppgifter som genomförda miljötekniska markundersökningar, slutrapporter och beslut. Om möjligt skickas dokumentation digitalt till: stockholm@lansstyrelsen.se

Handlingsplan

Arbetet med förorenade områden är en del i arbetet för att uppfylla miljökvalitetsmålet ”Giftfri miljö”. För att nå målet behöver arbetet med efterbehandling öka både beträffande nedlagda verksamheter och miljöfarliga verksamheter i drift. Förutom händelsesstyrt arbete till exempel i samband med exploatering och förändrad markanvändning behöver ett systematiskt egeninitierat arbete bedrivas. Länsstyrelsen förordar att kommunerna tar fram en handlingsplan för sitt arbete med förorenade områden. Om kommunen har en flerårig plan för arbetet med efterbehandling av förorenade områden vill Länsstyrelsen ta del av denna.

Datum
2017-08-24

Planeringsunderlag

Länsstyrelsen kan komma att återkomma senare med en begäran om ytterligare uppgifter i samband med den redovisning om arbetet med förorenade områden som ska lämnas till Naturvårdsverket i februari.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts av miljöplaneringschef Anders Lindblom med miljöhandläggare Erik Blomqvist som föredragande.

Bilaga:

Prioriteringslista 2017

Datum
2017-08-24

Bilaga

Prioriteringslista 2015

Nr	Objekt	Kommun	Bransch	Risk-klass	Finns ansvarig?	Primär förorening	Status
1	Nynäs Refining AB	Nynäshamn	Oljeraffinaderi	1	Ja	Oljeprodukter	Huvudstudie
2	Kagghamra/Sjöbergs varv	Botkyrka	Träimpregnering, varv	1	Nej	As	Atgärdsförberedande
3	Vinterviken	Stockholm	Krut- och sprängämnestillverkning	1	Nej	As	Atgärdsförberedande
4	Igelstatomten	Södertälje	Träimpregnering	1	Ja	As	Huvudstudie
5	Skebo bruk	Norrtälje	Järn-stål-och manufakturindustri	1	Nej	Pb	Huvudstudie
6	Edsbro masugn	Norrtälje	Järn-stål-och manufakturindustri	1	Nej	Pb, As	Huvudstudie
7	Herräng gruv och slig	Norrtälje	Järn-stål-och manufakturindustri	1	Delvis	Pb	Förstudie
8	Gasverkstomten	Stockholm	Gasverk m.m.	1	Ja	PAH	Genomförande
9	Södertälje kanal	Södertälje	Bekämpningsmedelstillverkning, läkemedelsindustri m.m.	1	Ja	Hg	Förstudie
10	LM Ericsson Telefonplan	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1	Ja	Klorerade lösningsmedel	Huvudstudie
xx	Gladövarns industriområde	Huddinge	Bilskrot, skrothandel m.m.	1	Ja	Oljeprodukter	Initiering
xx	Saab T AB	Järfälla	Ytbehandlingsindustri	1	Ja	Metaller	Initiering
xx	Jakobsbergs deponi	Järfälla	Deponi	1		As	Huvudstudie
xx	Aga, Dalenum	Lidingö	Övrig oorganisk kemisk industri	1	Ja	PAH, metaller	Genomförande
xx	Ångsholmen	Lidingö	Kol-och oljelager	1	Ja	Oljeprodukter	Förstudie
xx	Mosstorpstippen	Lidingö	Deponi	1	Ja	Metaller	Huvudstudie
xx	Elfsviks klädesfabrik	Lidingö	Textilfabrik	1	Nej	Metaller	Förstudie
xx	Gamla skjutbanan Rudboda	Lidingö	Skjutbana	1		Metaller	Huvudstudie
xx	Skeppsvarvets Sjöexpress	Lidingö	Varv	1		Metaller	Initiering
xx	Värtans mekaniska verkstad	Lidingö	Varv, verkstad	1		Metaller	Initiering
xx	Bergs oljehamn	Nacka	Oljedepå	1	Ja	Oljeprodukter	Förstudie
xx	J V Svenssons Automobilfabrik	Nacka	Ytbehandlingsindustri	1		PAH	Förstudie
xx	Kvarnholmen / Gäddviken	Nacka	Övrig organisk kemisk industri, oljedepå	1	Delvis	As	Atgärdsförberedande
xx	Bergshamra såg & snickeri	Norrtälje	Träimpregnering	1	Ja	As	Initiering
xx	Eriksson och Söner trävaru	Norrtälje	Träimpregnering	1	Delvis	Dioxin	Genomförande
xx	Hallsta pappersbruk	Norrtälje	Massa- och pappersbruk	1	Ja	Hg	Förstudie
xx	Rånäs sågverk	Norrtälje	Sågverk med dopning	1	Ja	Dioxin	Initiering
xx	Östra Ledinge	Norrtälje	Träimpregnering	1	Ja	Dioxin	Förstudie
xx	Olsson & Rosenlund	Nynäshamn	Träimpregnering	1	Ja	As	Initiering
xx	Teli	Nynäshamn		1		Klorerade lösningsmedel	Förstudie
xx	Arlanda	Sigtuna	Flygplats	1	Ja	Oljeprodukter	Förstudie
xx	Rävstatippen	Sigtuna	Deponi	1	Ja		Förstudie
xx	Oxundasjön / Rosersbergsviken	Sigtuna	Sediment	1		PCB, dioxin	Förstudie
xx	fd Fridshyddans handelsträdgård	Sollentuna	Plantskola	1		Bekämpningsmedel	Initiering
xx	fd Rotebro handelsträdgård	Sollentuna	Plantskola	1		Bekämpningsmedel	Initiering
xx	Brunnsviken	Solna, Stockholm	Sediment	1		PCB, PAH	Förstudie
xx	Loudden	Stockholm	Oljedepå	1	Ja	Oljeprodukter	Förstudie
xx	Södra Värtan Pol	Stockholm	Oljedepå	1	Ja	Oljeprodukter	Förstudie
xx	Sun Chemical	Stockholm	Färgindustri	1	Ja	Klorerade lösningsmedel	Genomförande
xx	Primus	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1	Ja	Pb	Huvudstudie
xx	Fintlings	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1	Ja	Cr	Initiering
xx	Separator	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1		Klorerade lösningsmedel	initiering
xx	LM Ericsson innerstaden	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1		Klorerade lösningsmedel	Initiering
xx	Luma	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1		Klorerade lösningsmedel	Initiering
xx	Hallbergs guld	Stockholm	Ytbehandlingsindustri	1			Initiering
xx	Hammarby sjö	Stockholm	Sediment	1		PAH, PCB	Förstudie
xx	Trekanten	Stockholm	Sediment	1		Metaller, PCB, PAH	Förstudie
xx	Sediment utanför Lövsta	Stockholm	Sediment	1		PAH, PCB	Förstudie
xx	fd Andersboda handelsträdgård, Högantorp	Södertälje	Plantskola	1		Bekämpningsmedel	Initiering
xx	fd Bergshyddans handelsträdgård	Södertälje	Plantskola	1		Bekämpningsmedel	Initiering
xx	Igelstaviken	Södertälje	Sediment	1		Hg	Förstudie
xx	Farstaviken, V Kattholmen, Gustavsberg	Värmdö	Tegel-keramiktillverkning, sediment	1	Ja	Metaller	Huvudstudie
xx	Vindö Byggvaror	Värmdö	Träimpregnering	1	Ja	As	Initiering

Oppnade ärenden förorenad mark år 2017	Status	Diarienummer	Kategori
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde; VIDA Logistics (PHC), Mossvägen 20, Överjärna- Tuna 10:1	Avslutat	2017-001075	Efterbehandling
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde, Antilopen, Telge Bostäder AB	Pågående	2017-001752	Efterbehandling
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde, Älgen 11, Frejagatan 19, Älgen 11	Pågående	2017-001945	Efterbehandling
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde, Tandläkare Bashar Naemi, Köpmangatan 1, Tellus 5	Pågående	2017-002021	Efterbehandling
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde Södertälje Sjukhus, Rosenborgsgatan 6-10, Persikan 1	Pågående	2017-002198	Efterbehandling
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde/fastighet/fastighetsägare/sökande	Pågående	2017-002248	Efterbehandling
Anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde, Igelstatomten, NYNÄSVÄGEN 35, KARLEBY 4:1	Pågående	2017-002255	Efterbehandling
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening, arsenik i fyllnadsmassor, Fastigheten Repet 4	Avslutat	2017-000135	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening, PCB i mark, Soldattorpet 4, Odalvägen 8	Pågående	2017-000157	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening, PCB i mark, Älgen 11, Frejagatan 19	Pågående	2017-000158	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening, ASTRAZENECA AB, FORSKARGATAN 18, PYRAMIDEN 18	Pågående	2017-000213	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening, diesel, Lastbilen 4, byggnad 150, Scania, Vagnmakarvägen 1, Vagnmakaren 5	Pågående	2017-000399	Upptäckt förorening

Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening koppar, PAH, zink, kvicksilver, krom mm., Stn Södertälje Centrum, SÖDRA 1:2	Avslutat	2017-001261	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av markförorening, Antilopen 1, Telge Bostäder AB	Avslutat	2017-001710	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förorening på tidigare brandövningsplats, intill byggnad 150, Scania, Lastbilen 4	Pågående	2017-001870	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av förhöjda halter metaller i grundvatten, Svevia AB, Kjulsta Allmänningslott 1:3	Pågående	2017-001950	Upptäckt förorening
Underrättelse enligt 10 kap §11 MB om upptäckt av misstänkt förorening	Pågående	2017-002148	Upptäckt förorening
Tillsyn förorenade områden, Fastigheten Gasellen 26	Avslutat	2017-000182	Tillsyn
Tillsyn förorenade områden, markundersökning, f.d Wedaverken, Gasellen 26 m.fl	Pågående	2017-001093	Tillsyn
Misstanke om förorenad mark, markundersökning, fastigheterna Västergård 1:1, 1:18, 1:20, 1:22, Åkerkullan 2	Pågående	2017-002063	Misstanke om förorenad mark
Konsultation anmälan enligt 28§ f MVoH om efterbehandling av förorenat markområde (granskningshandling), Igelstatomten, Karleby 4:1	Pågående	2017-001323	Konsultation inför anmälan

HANDLINGSPLAN FÖRORENADE OMRÅDEN 2017

Syfte

Sätta upp mål och strategi för arbetet med förorenade områden.

Omfattning

Handlingsplanen omfattar alla förorenade områden inom Södertälje kommun som miljökontoret har tillsynsansvar för. Med förorenade områden avses mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Bakgrund

Inom kommunen finns markområden, byggnader, grundvatten och vattensediment som är förorenade.

Länsstyrelserna inventerar och riskklassar potentiellt förorenade områden enligt Naturvårdsverkets Metodik för Inventering av Förorenade Områden, MIFO. Riskklassningen görs i två steg, där fas 1 utgörs av arkivstudier och eventuellt plastbesök och intervjuer, medan fas 2 även innehåller en översiktlig provtagning. Vid riskklassningen tilldelas objektet en riskklass mellan 1 och 4, där riskklass 1 innebär störst risk för människors hälsa och miljö och riskklass 4 minst risk.

Vissa objekt har inte riskklassats utan endast tilldelats en branschriskklass, BKL, dvs. hela branschen har fått samma riskklass utan hänsyn till platsspecifika förhållanden. Även här innebär riskklass 1 den största risken och riskklass 4 den minsta.

Utgångspunkter

I Länsstyrelsen EBH-stöd finns 571 potentiellt förorenade områden i kommunen.

Mål och strategi för arbetet

Mål: Att arbeta med planerad och händelsestyrd tillsyn av förorenade områden.

Strategi: Utreda att tillräckliga resurser finns att tillgå för både planerad och händelsestyrd tillsyn.

Mål: Miljökontoret ska ha kännedom om vilka förorenade områden som finns i kommunen. Misstänkta och konstaterade förorenade objekt ska finnas tillgängliga i Ecos och tillgängliga kartskikt.

Strategi: Revidera handlingsplan och prioriterade objekt i samband med Länsstyrelsens uppdaterade listor som inkommer varje år. Kartskikt uppdateras vid ny information.

Mål: Informationen om förorenade områden ska spridas till kommunens plan, bygg – och exploateringskontor för att hänsyn till förorenade områden ska kunna tas vid den fysiska planeringen.

Strategi: När miljökontoret mottar nya listor på förorenade områden från Länsstyrelsen ska dessa vidarebefordras till respektive kontor. Vi deltar tidigt i planprocessen och kan där lyfta frågan om markföroreningar och eventuella behov av undersökningar.

Mål: Besvara inkommande förfrågningar.

Strategi: Vid plan- och bygglovsremisser samt frågor från allmänheten och konsulter ska miljökontoret granska eventuella handlingar och lämna synpunkter. Miljökontoret ska även bistå med information.

Mål: Hålla EBH-stödet uppdaterat.

Strategi: Ny information om underrättelse om upptäckt förorening, undersökta eller åtgärdade objekt skickas kontinuerligt till Länsstyrelsen, så att den nya informationen kan läggas in i EBH-stödet.

Mål: Miljökontoret avser att bedriva tillsyn av objekt med riskklass 1 och 2.

Strategi: Miljökontoret har 40 objekt med riskklass 1 och 2. Den tänkta tillsynen påbörjas på riskklass 1 objekt och därefter riskklass 2 objekt. Riskklass 2 objekt kommer att prioriteras utifrån närhet till skolor, förskolor, lekplatser och bostadsområden samt om någon efterbehandlingsansvarig för verksamheten fortfarande finns. Hänsyn kommer även tas till närhet till känsliga områden med höga naturvärden och vattenskyddsområden samt spridningsförutsättningar enligt kartunderlag från SGU och föroreningens bedömda omfattning.

Mål: Miljökontoret avser att bedriva tillsyn av objekt inom branscher där särskilt farliga kemikalier eller metaller hanteras.

Strategi: Miljökontoret har 52 objekt med riskklass 3 och 4 samt 479 objekt med branschklass 2-4. Objekten kommer att prioriteras utifrån närhet till skolor, förskolor, lekplatser och bostadsområden. Hänsyn kommer även tas till närhet till känsliga områden med höga naturvärden och vattenskyddsområden samt spridningsförutsättningar enligt kartunderlag från SGU och föroreningens bedömda omfattning.

Mål: Berörda handläggare ska ha tillräcklig kompetens för sina arbetsuppgifter.

Strategi: Berörda handläggare ska få möjlighet att delta på relevanta utbildningar för att stärka sin och kontorets kompetens.

Mål: Arbeta effektivt och rättsäkert med tillsyn av förorenade områden.

Strategi: Ha uppdaterade rutiner som möjliggör ett effektivt och enhetligt arbete. Kontinuerlig omvärldsbevakning för aktuella bedömningar och rättspraxis/rättsfall.

Återkommande aktiviteter

- Kontinuerligt arbete med händelsestyrd och planerad tillsyn.
- När miljökontoret mottar nya listor på förorenade områden från Länsstyrelsen ska vi vidarebefordra dessa till respektive kontor.
- Uppdatera och upprätta rutiner för tillsynsarbetet.

- Revidera kommunens handlingsplan och strategi framtagen för förorenade områden.
- Delta i seminarier, handläggartreffar, utbildningar mm som anordnas av Länsstyrelsen.
- Delta i arbetsgruppen genom Miljösamverkan.
- Kontinuerligt uppdatera informationen i EBH-stödet genom att skicka in resultat från utförda markundersökningar och saneringar till: stockholm@lansstyrelsen.se.

Planering 2017-2018

- Fortsatt tillsyn på
 - Igelsta strand
 - Wedaverken
 - Detaljplan Södertälje Södra
 - Allehanda expolateringsprojekt
 - Delta i kommande planprocesser
- Prioritera och påbörja arbete med riskklass 1 och 2 objekt utifrån miljökontorets resurser.
- Planera tillsyn av objekt inom branscher där särskilt farliga kemikalier eller metaller hanteras utifrån miljökontorets resurser.